

WEBINARIUM AKADEMII ODPORNOŚCI

Współpraca ze służbami

PROWADZĄCY To ostatnie z pięciu webinarium o obszarach odporności. Zapowiedz, że dziś jest najwięcej o przepisach, bo od 2025 roku ustawa opisuje, jak organizacje wchodzą do systemu ochrony ludności. Karta pracy do webinarium jest na mms.klaster.org.pl/materialy. Wklej ten adres na czat, zanim zaczniesz.

DO ODCZYTANIA NA POCZĄTKU

Zadanie publiczne Wielka Moc Małych Społeczności, Odporne Śląskie 2026 sfinansowane jest ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego w ramach Rządowego Programu wsparcia organizacji pozarządowych Moc Małych Społeczności.

Wniosek nr 97594, Priorytet 2. Zadanie finansowane ze środków budżetu państwa. Wydarzenia są apartyjne. Nie promujemy partii politycznych ani ich programów, nie prowadzimy agitacji wyborczej.

PROWADZĄCY Przeczytaj na głos, zanim puścisz pierwszy merytoryczny slajd. Obowiązek z § 20 ust. 5 regulaminu. Nagranie zostaje na stronie, więc ten slajd musi być w nagraniu.

Wizytówkę wymienia się przed kryzysem.

W trakcie nikt nie ma czasu się poznawać.

PROWADZĄCY Całe webinarium sprowadza się do tego zdania. Organizację, którą wójt i naczelnik OSP znają z imienia, łatwiej włączyć do działań w kryzysie.

Wspierają państwo w działaniach pomocowych lub same je organizują.

PROWADZĄCY Tak rządowy poradnik opisuje rolę organizacji społecznych. Dodaj drugie zdanie z tej samej strony:
ich atutami są doświadczenie, szybkość przybycia do potrzebujących i elastyczność działania.

Kto za co odpowiada

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 6

Siły Zbrojne stoją na straży suwerenności i niepodległości państwa oraz jego bezpieczeństwa i pokoju. W przypadku napaści na Polskę uruchomią odpowiednie procedury i plany krajowe i sojusznicze, które pozwolą skutecznie zarządzać obroną Państwa, zagwarantują jego przetrwanie i doprowadzą do zwycięstwa.

Straż pożarna, policja, ratownictwo medyczne oraz inne służby i podmioty specjalistyczne ratują życie, zdrowie i mienie, przeprowadzają ewakuację i zapewniają schronienie.

PROWADZĄCY Kadr pokazuje wojsko i służby ratownicze, które ratują życie, zdrowie i mienie, przeprowadzają ewakuację i zapewniają schronienie. Zaraz pod nim poradnik opisuje organizacje społeczne, to zdanie z poprzedniego slajdu.

Terytorialne organy ochrony ludności

ART. 9 UST. 1 USTAWY O OCHRONIE LUDNOŚCI

- Wójt, burmistrz albo prezydent miasta
- Starosta
- Wojewoda
- Minister właściwy do spraw wewnętrznych

PROWADZĄCY Poradnik na stronie 5 mówi, że to oni tworzą plany ewakuacji i schronienia, zarządzają infrastrukturą i koordynują działania służb. Ustawa wymienia jeszcze marszałka województwa i ministrów jako pozostałe organy.

1.01.2025

od tego dnia obowiązuje ustawa o ochronie ludności

Ustawa z 5 grudnia 2024 o ochronie ludności
i obronie cywilnej, Dz.U. 2024 poz. 1907.

PROWADZĄCY Na jej podstawie rząd przyjął Program Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025 i 2026.
Ustawa opisuje, jak organizacje pozarządowe mogą formalnie uczestniczyć w ochronie ludności.

Podmioty ochrony ludności z mocy ustawy

ART. 17 UST. 1, WYBRANE Z 39 POZYCJI

- Ochotnicze straże pożarne i ich związek
- Jednostki organizacyjne pomocy społecznej
- Polski Czerwony Krzyż i Caritas Polska
- Organizacje harcerskie z Honorowym Protektorem Prezydenta
- Podmioty chroniące dobra kultury, na przykład biblioteki

PROWADZĄCY

Dwie ostatnie pozycje listy to podmioty z porozumieniem i podmioty uznane decyzją, czyli drogi dla organizacji pozarządowych. Dla małych miejscowości ważne jest, że OSP i ośrodek pomocy społecznej są w systemie z mocy prawa, więc to naturalni partnerzy mikroprojektu.

Dwie drogi dla organizacji pozarządowej

ART. 19 DO 21 USTAWY O OCHRONIE LUDNOŚCI

Porozumienie

Porozumienie o wykonywaniu zadań, zawiera je wojewoda.

Decyzja

Decyzja o uznaniu za podmiot ochrony ludności, wydaje ją na przykład wójt.

PROWADZĄCY Przy porozumieniu z organizacją pozarządową wojewoda informuje wójta i starostę, a wykaz porozumień trafia do Biuletynu Informacji Publicznej. Z organizacją o zasięgu krajowym porozumienie zawiera minister. Od decyzji wójta odwołanie rozpatruje wojewoda.

Co zawiera porozumienie

ART. 19 UST. 4

- Zakres zadań
- Warunki finansowania
- Sposób współpracy
- Wykorzystanie zasobów w sytuacjach zagrożeń
- Dostępność i dyspozycyjność personelu

PROWADZĄCY Przed zawarciem porozumienia organ sprawdza obszar działania i zdolności organizacji, art. 19 ust. 3. Pozostałe elementy i sposób weryfikacji określa rozporządzenie ministra, więc o praktykę warto zapytać w urzędzie wojewódzkim.

Co może robić organizacja

- Edukację i informowanie mieszkańców
- Pomoc poszkodowanym po klęskach i katastrofach
- Prowadzenie miejsc schronienia i punktów pomocy
- Udział w szkoleniach i ćwiczeniach razem ze służbami

PROWADZĄCY Przykłady zadań, w których organizacje wspierają ochronę ludności. Pierwszy punkt nie wymaga żadnego formalnego statusu i od niego najłatwiej zacząć współpracę z gminą.

Jak zacząć rozmowę z gminą

SŁABO

Potrzebujemy pieniędzy na sprzęt.

LEPIEJ

Mamy dwanaście przeszkolonych osób, salę z ogrzewaniem i busa. Jak możemy pomóc w gminnym planie?

PROWADZĄCY Urząd słyszy prośby o pieniądze codziennie. Oferta zasobów to coś, czego potrzebuje przy planowaniu ochrony ludności.

Z kim rozmawiać w gminie

Zarządzanie kryzysowe

Pracownik do spraw zarządzania kryzysowego w urzędzie.

OSP

Prezes albo naczelnik jednostki.

Dzielnicowy

Z najbliższego posterunku policji.

Pomoc społeczna

Kierownik ośrodka pomocy społecznej.

PROWADZĄCY O czwartej osobie łatwo zapomnieć, a to ona wie, kto w gminie potrzebuje szczególnej pomocy przy ewakuacji.

Co przynieść na pierwsze spotkanie

- 1 Jedną kartkę: kim jesteście i ilu was jest
- 2 Czym dysponujecie: sala, sprzęt, pojazdy, umiejętności
- 3 Co możecie zrobić w pierwszej dobie kryzysu
- 4 Jedną osobę do kontaktu z numerem telefonu

PROWADZĄCY Ta kartka to też gotowy fragment wniosku do kroku o potencjale.

Numery, które trzeba znać

112	Numer alarmowy
998	Straż pożarna
997	Policja
987	Wojewódzkie centrum zarządzania kryzysowego
991	Pogotowie energetyczne

PROWADZĄCY Wszystkie z poradnika, strona 3. Tablica z numerami i sygnałami alarmowymi w miejscu publicznym to tanie działanie w mikroprojekcie.

Sygnały, które trzeba rozpoznać

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 53

SYGNAŁY ALARMOWE

Ogłoszenie alarmu
ciągły, **modulowany** dźwięk syreny trwający 3 minuty

Odwołanie alarmu
ciągły, **jednostajny** dźwięk syreny trwający 3 minuty

PROWADZĄCY W Polsce są dwa sygnały: ogłoszenie alarmu to modulowany dźwięk syreny przez trzy minuty, odwołanie to dźwięk jednostajny przez trzy minuty.

Alert RCB przychodzi SMS-em.

Na telefony komórkowe
w zagrożonym obszarze, bez zapisów.

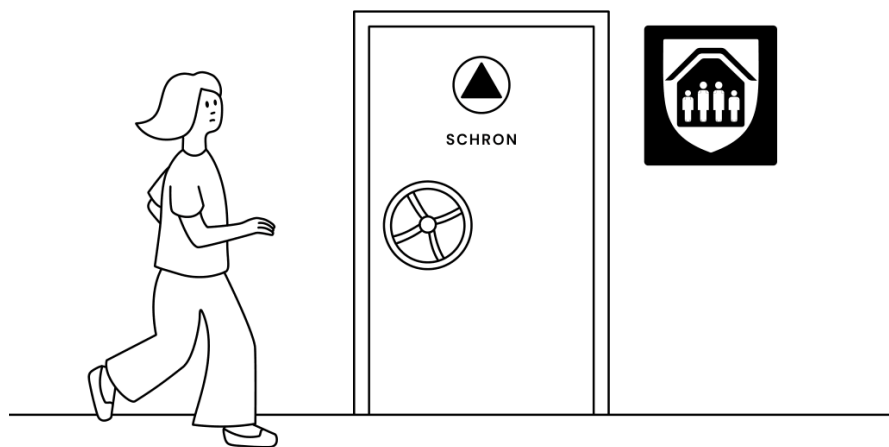
PROWADZĄCY Według RCB najmniejszy obszar alertu to powiat, a operatorzy muszą wysłać komunikat do wszystkich użytkowników w tym obszarze. Warto to powiedzieć seniorom, żeby nie brali alertu za oszustwo.

Schronienia

Reagowanie

Informacje o lokalizacji miejsc schronienia znajdziesz w urzędzie gminy, jednostce Państwowej lub Ochotniczej Straży Pożarnej oraz na stronie gov.pl/kgpsp.

Schronienia są oznaczone specjalnym znakiem graficznym:

Miejsca schronienia

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 29

PROWADZĄCY Informację o miejscach schronienia daje urząd gminy, jednostka PSP albo OSP oraz strona gov.pl/kgpsp. Sprawdzić, oznaczyć i poinformować mieszkańców to dobre, tanie działanie.

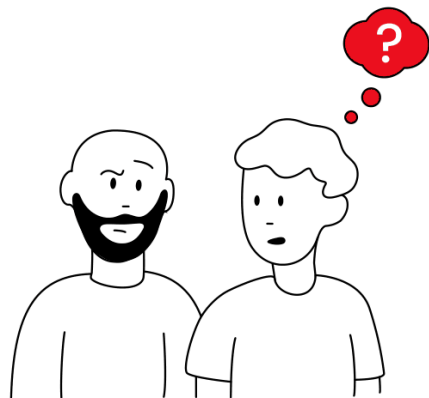
Niepokojące zachowania

W swoim bezpośrednim otoczeniu zwracaj uwagę na:

→ nieuzasadnione próby kontaktu ze strony osób, które oferują łatwy zarobek;

→ zmiany w zachowaniu osób z Twojego otoczenia, których nie da się logicznie wyjaśnić, np. nieuzasadnione próby zdobycia danych osobowych, planów budynku i innych informacji wrażliwych;

Niepokojące zachowania

Poradnik Bezpieczeństwa MSWiA, wydanie 2025, strona 36

PROWADZĄCY

Poradnik każe zwracać uwagę na oferty łatwego zarobku, próby zdobycia danych i planów budynków, dziwne oznaczenia na skrzynkach oraz osoby, które fotografują i filmują ważne obiekty, także dronami.

Zgłaszanie bez obaw

PORADNIK MSWiA, STRONA 37

- Zawiadomienie policji albo ABW niczym Ci nie grozi
- Zgłoszenie zweryfikują służby
- Gdy ktoś może planować przestępstwo, dzwoń pod 112
- Krajowa Mapa Zagrożeń Bezpieczeństwa na policja.pl

PROWADZĄCY Dla organizacji w miejscowościach przy torach, liniach energetycznych i dużej infrastrukturze to dobry temat spotkania z dzielnicowym.

Jak się zaangażować w obronę cywilną

PORADNIK MSWIA, STRONA 7

- Działaj w OSP, organizacji humanitarnej albo stowarzyszeniu
- Korzystaj ze szkoleń i ćwiczeń
- Do obrony cywilnej można zgłosić się jako ochotnik
- Szczegóły w urzędzie wojewódzkim i na gov.pl/obrona-cywilna

PROWADZĄCY Poradnik mówi wprost, że ochotnik może wskazać, gdzie chce pełnić służbę. Warto to przekazać członkom organizacji.

Pięć obszarów, lista zamknięta

§ 6 UST. 3 REGULAMINU

Pierwsza pomoc i AED

pierwsza pomoc i obsługa
automatycznego
defibrylatora zewnętrznego

Kłęski i blackout

kłęski żywiołowe oraz długotrwała
przerwa w dostawie prądu

Bezpieczeństwo cyfrowe

bezpieczeństwo cyfrowe,
dezinformacja i oszustwa

Sieci sąsiedzkie

sieci sąsiedzkie i wolontariat spontaniczny

Służby i OSP

współpraca ze służbami
oraz z jednostkami
ochotniczych straży pożarnych

PROWADZĄCY

Współpraca ze służbami oraz z jednostkami ochotniczych straży pożarnych to piąty obszar. Sam pokaz strażacki na festynie to za mało, jeżeli nic po nim nie zostaje.

Kryterium 5: o co zapyta ekspert

KARTA OCENY MERYTORYCZNEJ, ZAŁĄCZNIK NR 3

- Czy wnioskodawca ma ludzi, zasoby albo partnerów potrzebnych do wykonania działań?
- Czy dotychczasowe doświadczenie, choćby nieformalne, uwiarygodnia realizację?

PROWADZĄCY Kryterium piąte daje najwyżej 5 punktów przy minimum 2. Partner taki jak OSP albo ośrodek pomocy społecznej odpowiada na pierwsze pytanie, a list intencyjny może to potwierdzić.

Co z tego robi mikroprojekt

- Wspólne ćwiczenie ewakuacji z OSP w świetlicy albo szkole
- Spis zasobów organizacji przekazany do gminy
- Spotkanie mieszkańców z dzielnicowym i strażakami
- Oznaczenie punktów zbiórki uzgodnionych z gminą
- Tablica z sygnałami alarmowymi i numerami

PROWADZĄCY Przykłady ze strony konkursu i z poradnika. Każde zostawia ślad po projekcie: ustalenie z gminą, spis, tablicę albo przeszkolonych ludzi.

Logika, której szuka ekspert

gmina nie zna naszych zasobów → spis i ćwiczenie z OSP
→ zasoby w gminnym planie

PROWADZĄCY Przykład. Rezultat typu zasoby w gminnym planie trzeba potwierdzić dokumentem, choćby pismem z urzędu.

Zadanie na dziś

- 1 Napisz jedno zdanie: co możecie zrobić w pierwszej dobie
- 2 Wypisz, czym dysponujecie: ludzie, sala, sprzęt, pojazdy
- 3 Znajdź osobę od zarządzania kryzysowego w urzędzie
- 4 Umów się z OSP albo ośrodkiem pomocy na rozmowę

PROWADZĄCY Jeżeli ktoś zdąży przed 6 października, list intencyjny od OSP albo gminy może pomóc w kryterium potencjału, które pyta o partnerów.

Czas na pytania z czatu.

Piszcie w okienku czatu, odpowiadamy po kolei.

PROWADZĄCY Według programu pytania trwają od 18:00 do 18:45. Przeczytaj pytanie na głos, zanim odpowiesz, bo nagranie nie pokazuje czatu. Pytania o konkretny wniosek odsyłaj na mentoring albo na infolinię.

Co dalej?

- Nagranie i slajdy: mms.klaster.org.pl/materialy
- Następne webinarium: środa 30 września, finanse organizacji
- Asystent AI: przycisk na każdej stronie konkursu
- Mentoring indywidualny: zapytaj na infolinii albo mailem
- Infolinia 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00

PROWADZĄCY To koniec cyklu o obszarach odporności. Nagrania wszystkich pięciu będą w Materiałach.

Nabór trwa do 6 października

WNIOSEK mms.klaster.org.pl/wniosek
NABÓR DO 6 października 2026, godz. 23:59
INFOLINIA 539 644 192, pon-pt 10:00 do 16:00
MAIL mms@klaster.org.pl

PROWADZĄCY W środę webinarium o finansach organizacji, w piątek o rozliczeniu mikrodotacji.